

Nr 265.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, m. m.; givnen Stockholms slott den 2 juni 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag, föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl,

dels ock bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen därjämte hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För följande varor, som till riket införes eller som inom riket tillverkas för försäljning, nämligen a) oljekakor, b) mjöl, erhållet genom krossning av oljekakor, och c) mjöl, framställt vid extraktion av råvara, som kan användas för tillverkning av oljekakor, skall erläggas skatt efter vad nedan sägs.

Har i vara, som i första stycket sägs, inblandats annat ämne, skall skatten beräknas för varan i dess helhet.

2 §.

Skatten utgår med 2 öre för varje kilogram av varans nettovikt.

3 §.

Skatt för i 1 § angiven vara, som till riket införes, skall vid införseln erläggas till tullverket.

I sådant fall skall vad i fråga om tull finnes stadgat rörande betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för dröjsmål med eller utblivande av betalning äga motsvarande tillämpning beträffande skatten.

Äro omständigheterna sådana, att tullfrihet vid införseln skulle hava åtnjutits, även om varan enligt tulltaxan varit tullbelagd, skall skatt icke utgå. Skattskyldighet föreligger dock vid återinförsel av vara, för vilken vid utförseln erhållits restitution av i denna förordning avsedd skatt.

4 §.

Den, som ämnar inom riket tillverka vara som i 1 § sägs för försäljning, skall därom göra skriftlig anmälan till kontrollstyrelsen. Anmälningsskyldigheten skall, där tillverkning bedrivs vid tiden för denna förordnings ikraftträdande eller där den är avsedd att taga sin början inom femton dagar från nämnda tidpunkt, fullgöras utan dröjsmål och i annat fall senast femton dagar innan tillverkningen tager sin början.

5 §.

Det åligger tillverkare av vara som i 1 § sägs att, sedan anmälan blivit ingiven, inom en månad efter varje kalenderkvartals utgång till kontroll-

styrelsen avlämna en på tro och heder avgiven deklARATION rörande den mängd av sådan vara, som under kalenderkvartalet av honom eller för hans räkning till köpare levererats. I deklARATIONEN skola, särskilt för varje dag, angivas de sålunda levererade kvantiteterna.

6 §.

Tillverkares skyldighet att avlämna deklARATION upphör, sedan skriftlig anmälan om rörelsens upphörande och dagen därför ingivits till kontrollstyrelsen. Dock skall deklARATION avlämnas för det kalenderkvartal, under vilket rörelsen upphört.

7 §.

Tillverkare skall samtidigt med avlämnandet av deklARATION erlægga den skatt, som belöper å den i deklARATIONEN upptagna varukvantiteten.

8 §.

Skatt som i 7 § sägs skall inbetalas å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning. Vidimerad avskrift av kvitterat levereringsreversal skall av tillverkaren ofördröjligen insändas till kontrollstyrelsen.

9 §.

Försummar någon att inbetala skatt, som det enligt 7 § åligger honom att erlægga, må skatten på framställning av kontrollstyrelsen utmätas med det belopp, vartill kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

10 §.

Visar skattskyldig, att i 1 § angiven vara, som till riket införts eller som upptagits i deklARATION, försålts till ett pris, som blivit före denna förordnings utfärdande avtalat, och är den skattskyldige icke på grund av särskilt förbehåll eller eljest berättigad att hos köparen uttaga skatt, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att skatten skall erläggas av köpare, eller, där skäl därtill föreligger, utan sådant åläggande för köpare medgiva säljaren befrielse från eller återbäring av skatten.

Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter denna förordnings ikraftträdande.

11 §.

Restitution av skatt, som avses i denna förordning, må efter ansökan åtnjutas för vara som i 1 § sägs, vilken utföres till utrikes ort eller svensk frihamn, dock att där varan icke utföres i oförändrat skick restitution må

åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Närmare föreskrifter angående ansökan om restitution samt prövning därav meddelas av Kungl. Maj:t.

12 §.

Överinseendet å kontrollen, att skatt som i 7 § sägs behörigen utgöres, handhaves av kontrollstyrelsen, som jämväl äger utse en eller flera kontrollanter att, emot ersättning som bestämmes av kontrollstyrelsen, biträda vid kontrollen. Närmare bestämmelser angående kontrollants befogenheter och åligganden meddelas av kontrollstyrelsen.

Tillverkare skall tillhandahålla sina handelsböcker för kontrollant samt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som kontrollstyrelsen för erhållande av en betryggande kontroll över skattens behöriga utgörande meddelar, ävensom de anvisningar, som kontrollant i enlighet med kontrollstyrelsens särskilda anvisningar kan lämna.

Kostnaden för kontrollens utövande bestrides av medel, som enligt denna förordning inflyta till statsverket.

13 §.

Granskning av deklARATIONER, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än kontrollstyrelsen eller jämlikt 12 § utsedd kontrollant. Deklarationerna skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning böra därav erhålla del. I övrigt må deklARATION icke vara för någon tillgänglig utan att den, som avgivit deklARATIONEN, medgivit dess offentliggörande; dock må deklARATIONER, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

14 §.

Den, som utan behörig tullangivning till riket inför eller söker införa vara, för vilken enligt 3 § skatt skall vid införseln erläggas, straffes med dagsböter, och skall varan jämte emballage och kärl, vari den förvaras, vara förverkad.

I fråga om åtal för förseelse, som avses i första stycket, och beslag av gods, som anses förbrutet, ävensom angående förfarandet med i beslag taget gods samt påföljd vid förskingring av gods, som skolat dömas förverkat, skola de bestämmelser, som gälla rörande olovlig införsel av tullpliktig vara, äga motsvarande tillämpning.

15 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklARATION, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor, och må kontrollstyrelsen förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

16 §.

Har någon i deklARATION mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, så att han därigenom undgått att betala skatt eller fått erlægga för låg skatt, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, vare straffet böter, högst två gånger det belopp, som genom den oriktiga uppgiften undandragits.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktas utgiva den skatt, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

17 §.

Den, som utan att hava gjort sådan anmälan, varom i 4 § sägs, tillverkar i 1 § omförmäld vara, straffes med böter, ej under tio dagsböter, samt gälde skatt enligt den i 2 § angivna grund för den vara, som av honom tillverkats.

18 §.

1 mom. Tjänsteman, vilken på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklARATION eller tillverkares bokföring, må ej i vidare mån än hans tjänsteutövning fordrar yppa vare sig innehållet i sådan deklARATION eller tillverkares affärsförhållande, varom han därvid erhållit kännedom. Den häremot bryter vare underkastad ansvar såsom för tjänstefel. Gör annan än tjänsteman sig skyldig till förseelse som nu sagts, straffes med böter, ej under fem dagsböter.

2 mom. Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklARATIONER, som i 13 § sägs, erhållit del av deklARATION, må ej utom tjänsten yppa något av deklARATIONENS innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige förfallen till ansvar, som i 1 mom. stadgas.

19 §.

Förseelse, som i 15, 16 eller 17 § omförmäles, åtalas av allmän åklagare vid allmän domstol.

Förseelse, varom i 18 § sägs, är icke föremål för allmänt åtal, där densamma ej av målsägande till sådant åtal angives.

20 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, ävensom försäljningssumman för förverkat gods samt belopp, som utgivits i stället för sådant gods, tillfalla kronan. Saknas tillgång till gäldandet av böter eller viten, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 juni 1933.*

Närvarande:

**Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENG-
BERG, EKMAN, SKÖLD.**

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Vid anmälan tidigare i dag av frågan om accis å margarin förmålde jag, att jag även ämnade framlägga förslag om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl. Jag ber nu få återkomma till denna fråga, beträffande vilken inom departementet upprättats en promemoria med förslag i ämnet, varöver infordrade utlåtanden avgivits av kommerskollegium, generaltullstyrelsen, kontrollstyrelsen, lantbruksstyrelsen och riksräkenskapsverket.

Till en början torde få erinras, att såväl år 1932 som innevarande år *motioner i riksdagen* väckts rörande olika slag av avgifter på kraftfoder.

I likalydande motioner nr 175 i första kammaren av herr Fritiof Gustafson och nr 340 i andra kammaren av herr Aronson m. fl. hemställdes sålunda vid 1932 års riksdag, att denna ville besluta en accis av 25 öre per 100 kilogram — med bemyndigande för Kungl. Maj:t att höja beloppet till 2 kronor — för importerade fodermedel och den inhemska tillverkningen av kraftfoder att disponeras för »ordnandet av de animaliska produkternas avsättning». I två andra motioner av sinsemellan samma innehåll föreslogo herr Petrus Nilsson m. fl. i första kammaren (nr 176) och herr Olsson i Kullenbergstorp m. fl. i andra kammaren (nr 242) utförelsebevis på smör samt importavgifter på fodermedel och oljeväxter till bestridande av kostnaderna härför. Motionerna hänvisades till det sammansatta bevillnings- och jordbruksutskott, som behandlade propositionen om stödåtgärder för mjölk- och smörproduktionen. Utskottet, som i huvudsak tillstyrkte denna proposition, fann sig icke kunna tillika förorda de i motionerna åsyftade åtgärderna. Emellertid uttalade utskottet önskvärldheten av att Kungl. Maj:t måtte ägna de där berörda spörsmålen den uppmärksamhet, vartill förhållandena kunde föranleda, och tillfogade utskottet, att det i ett av våra grannländer på många håll ansetts, att en accis på fodermedel vore smidigare som regulator av produktionen än där tilläm-

pade system med mjölkavgifter. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag.

Vid 1933 års riksdag har herr Aronson m. fl. i en motion nr 341 i andra kammaren förnyat sina år 1932 framställda förslag om accis på inom landet tillverkade och hit importerade fodermedel. Sistnämnda förslag innefattas även i likalydande motioner nr 31 i första kammaren av herr von Heland m. fl. och nr 71 i andra kammaren av herr Olsson i Golvasta m. fl., vilka motioner utmynna i en hemställan om beslut rörande en avgift av 2 kronor per 100 kilogram för importerade fodermedel och en däremot svarande avgift för importerade oljevaxter. I samtliga motionerna avses, att de genom de ifrågasatta avgifterna influtna medlen skola användas för mjölkproduktionens stödjande.

Över de vid årets riksdag väckta motionerna ha utlåtanden till bevillningsutskottet avgivits av lantbruksstyrelsen samt, efter hörande av svenska mejeriernas riksförening, av statens mjölk nämnd.

I den till ämbetsverken remitterade *promemorian* anfördes:

Den svenska konsumtionen av oljekakor och hithörande slag av fodermjöl tillgodosåges till väsentlig del av importerade varor. Emellertid förekomme även en relativt avsevärd inhemsk tillverkning, medan exporten vore av jämförelsevis underordnad betydelse. Närmare uppgifter i dessa hänseenden framginge av nedanstående tablå, som redovisade industristatistikens siffror angående produktionen av »oljekakor och -mjöl» (nr 797—802 i varuförteckningen) samt handelsstatistikens uppgifter rörande »oljekakor», »mjöl av oljekakor» och »sojamjöl» (statistiska nr 359—365 och 369—370).

År	Tillverkning ton	Införsel ton	Utförsel ton	Förbrukning ton
1927	99,149	158,464	11,507	246,106
1928	112,914	196,952	11,696	298,170
1929	112,444	183,093	10,029	285,508
1930	76,682	179,034	14,610	241,106
1931	55,750	234,263	11,094	278,919
1932	38,935 ¹	153,861	18,317	174,479 ¹

I genomsnitt för sagda år hade sålunda importen utgjort 70 procent av den totala förbrukningen inom landet. Denna import hade år 1931 fördelat sig på följande sätt mellan de viktigaste varuslagen:

	Ton	Procent
Jordnötskakor	86,208	37
Sojamjöl	54,852	23
Bomullsfrökakor	28,194	12
Solrosfrökakor	21,032	9
Raps- och rovförökakor	13,892	6
Andra oljekakor	30,085	13
Summa	234,263	100

¹ Preliminär uppgift.

Medan exporten huvudsakligen ginge till Danmark, berörde importen ett stort antal länder. Följande siffror, som avsåge år 1931, visade, att även bland de stater, från vilka vår införsel av hithörande varor härrörde, Danmark komme på främsta platsen med 28 procent av totalimporten. Den viktigaste danska exportvaran vore sojamjöl. Därefter komme Frankrike (23 procent), vars hela utförsel utgjordes av jordnötskakor. Även exporten från Tyskland (13 procent), som intog tredje platsen i tablån, omfattade till väsentlig del jordnötskakor. Från Ryssland (8 procent) komme solrosfrökakor, från Argentina (7 procent) rapskakor, från U. S. A. (6 procent) kokoskakor, från Egypten (3 procent) bomullsfrökakor.

Import (1931) från:	Ton	Import (1931) från:	Ton
Danmark	65,346	U. S. A.	14,984
Frankrike	53,912	Storbritannien.....	8,714
Tyskland	29,454	Egypten	8,110
Ryssland	19,635	Italien	5,586
Argentina	16,421	Övriga länder	12,101
		Summa	234,263

Tillverkningen av oljekakor och motsvarande slag av mjöl bedreves i Sverige vid 8 fabriker, ägda av 7 företag. Samtliga dessa fabriker utom en framställde även andra oljeprodukter. Produktionens omfattning belystes av de i tablån angående förbrukningen angivna siffrorna. Den starka nedgången de sista åren sammanhängde med att en fabrik, som tillverkade huvudsakligen sojamjöl, väsentligen inskränkt rörelsen. Förut hade detta företags produktion dominerat hela tillverkningsgrenen, varav 60—70 procent kommit på framställningen av sojamjöl. Numera vore tillverkningen av linfrökakor och linfrökaksmjöl den viktigaste, täckande mer än hälften av hela produktionen. Industristatistiken för år 1931 redovisade de olika tillverkningarna på följande sätt:

	Ton		Ton
Jordnötsmjöl	3,203	Palmkärnmjöl	140
Kokosmjöl	2,055	Rapskakor	180
Linfrökakor och -mjöl	30,227	Sojamjöl	19,944

Priserna på oljekakor och mjöl varierade mellan 9 och nära 15 kronor per 100 kilogram. Följande siffror, som redovisade de offentliga noteringsarna den 11 maj 1933, banfritt Stockholm vid försäljning direkt till förbrukaren, gäve detaljerade prisuppgifter, samtidigt som de beredde en föreställning om de hithörande varuslag, som försåldes på den svenska marknaden.

	Kronor per 100 kg
Jordnötskakor, rufisk, okrossade, ...	14.—
» , » , krossade, b/n.	14.75
» , coromandel, okrossade	13.50
» , » , krossade, b/n.	14.25
» , La Plata, okrossade	—
Jordnötsmjöl, b/n.	—
Bomullsfrökakor, 50 %, okrossade	12.25
» , » , krossade, b/n.	13.—
» , 43 %, okrossade	11.75
» , 28 %, okrossade	10.25

	Kronor per 100 kg
Rapskakor, La Plata, okrossade	9.—
» , » , krossade, b/n.....	9.75
Linfrökakor, okrossade.....	13.50
Linkakmjöl, b/n.	14.—
Solroskakor, okrossade	12.25
» , krossade, b/n.....	13.—
Sojamjöl, svenskt, b/n.	12.75
» , utländskt, b/n.	12.75
Palmkärnkakor, okrossade	—
Kokoskakor, svenska, okrossade.....	13.25
» , Manilla, okrossade.....	12.75

I syfte att den mjölkproduktion, som byggde på importerat kraftfoder eller på kraftfoder, som inom landet framställdes av utländsk råvara — yttrades vidare i promemorian — skulle mera verksamt bidra till mjölkregleringens genomförande än mjölkproduktionen i övrigt, syntes skatt böra åsättas oljekakor och därmed jämförliga fodermedel med förslagsvis 2 öre per kilogram. I den mån användningen av dylika fodermedel genom denna skattebelastning nedbringades, komme tydligen ökad avsättning att beredas för inhemskt foder.

Beträffande en sådan beskattnings anordnande anfördes därefter:

Det beskattningsproblem, som här föreläge, finge sin karaktär därav, att en väsentlig del av de varor, för vilka en särskild avgift ifrågasattes, hit importerades.

Där den inhemska förbrukningen i huvudsak tillgodosåges av inom landet tillverkade produkter och importen sålunda vore helt obetydlig, fölle tyngdpunkten för beskattningen på den hemmaproducerade varan och kunde frågan lämpligen ordnas genom en accis, som drabbade denna, medan importvaran belades med en tull till motsvarande belopp. Den avsedda inkomsten härrörde i dylikt fall från accisen, under det att den samtidigt åsatta tullen inflöte bland övriga tullmedel och närmast tjänade syftet att förebygga ett gynnande av den importerade produkten på den i Sverige tillverkades bekostnad. Ett system av denna art hade valts i det förslag till accis på margarin, som tidigare utarbetats inom finansdepartementet.

Gällde beskattningen däremot, såsom i nu förevarande fall, en grupp varor, där huvudvikten låge på de införda produkterna och det icke vore fråga om att stödja den inhemska tillverkningen med en skyddstull, borde skatten på importvaran näppeligen utgå såsom tull utan erhålla en form, som läte dess karaktär av särskild avgift klarare framträda. Denna avgift kunde lämpligen betecknas med benämningen skatt och utgå med samma belopp för de införda som de hemmaproducerade varorna. En motsvarande anordning hade tidigare träffats bland annat i fråga om beskattningen av automobilgummiringar (förordning den 2 juni 1922, nr 261), varjämte kunde hänvisas till förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit.

Det hade ifrågasatts, att i stället för skatt på den inom landet tillverkade varan upptaga viss avgift på de importerade råvarorna för denna produktion. Visserligen skulle beskattningsapparaten härigenom väsentligt förenklas, men då det råmaterial, om vilket här vore fråga, så gott

som undantagslöst användes för samtidig framställning av andra oljeprodukter än foderkakor och fodermjöl, skulle en dylik avgift komma att drabba även ett stort antal varor, vilkas beskattning i detta sammanhang ingalunda åsyftats. Tanken på att lösa den föreliggande frågan enligt denna linje syntes därför böra övergivas.

Förebilden för den ifrågasatta beskattningen hade, såsom nyss nämnts, sökts närmast i gummiringsskatten, sådan denna ordnats enligt 1922 års förordning i ämnet. Enligt denna utginge en särskild skatt med samma belopp för ringar som infördes och för dem som här tillverkades. Importskatten erlades till tullverket samtidigt med tullen. Tillverkningskatten betalades till länsstyrelsen på grundval av en dit av tillverkaren avgiven deklaration rörande ringar, som under ett kalenderkvartal av honom till annan levererats. Kontrollen rörande deklarationerna utövades av tillsyningsmän, utsedda av länsstyrelserna.

Den här angivna beskattningsmetoden syntes utan större svårigheter kunna i huvudsak tillämpas även för importörer och tillverkare av oljekakor och fodermjöl. Till kontrollmyndighet torde kontrollstyrelsen lämpligen böra utses i likhet med vad som föreslagits för den ifrågasatta margarinaccisen.

I vad rörde skatt å tillverkningen inom riket hade även förordningen den 31 januari 1932 (nr 17) om accis å silke i vissa avseenden tjänat som förebild.

I de nu angivna mera principiella frågorna ha generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen icke gjort några uttalanden.

Riksräkenskapsverket har i detta ärende och frågan om accis å margarin avgivit ett gemensamt utlåtande, vilket återgivits vid anmälan av sistnämnda fråga.¹

Lantbruksstyrelsen har, med hänvisning till förutnämnda utlåtande till bevillningsutskottet vid årets riksdag, förorddat ett genomförande av det framlagda förslaget.

Kommerskollegium har erinrat, att kollegium tidigare avgivit yttranden i anledning av framställda förslag om beskattning av fodermedel och därvid framfört betänkligheter. Härefter anføres:

Då nu framlagts ett fullt utarbetat författningsförslag i en begränsad del, ansåge sig kollegium med hänsyn till jordbrukets och särskilt mjölkproduktionens nuvarande betryckta läge ej böra i princip motsätta sig åtgärders vidtagande. I och för sig syntes det ej kunna anses orimligt att beskatta den ifrågavarande importen av kraftfoder, som syntes ha varit en bidragande orsak till den överproduktion av mjölk, som för närvarande funnes. En av den föreslagna skatten möjligen föranledd övergång till inhemska kraftfoder kunde givetvis medföra någon förbättring av handelsbalansen.

Därest den föreslagna skatten skulle medföra en minskad konsumtion av ifrågavarande kraftfodermedel, syntes ej kunna undgås, att en inskränkning av den nuvarande inhemska produktionen måste vidtagas, som närmast komme att kännbart beröra det största av de inhemska — i huvudsak på två händer samlade — produktionsföretagen, vilket företag dessutom hårt drabbades vid genomförande av den planerade margarinaccisen. Kollegium ville med anledning därav hänvisa till sitt den 29

¹ Se prop. nr 264 sid. 13.

maj 1933 avgivna utlåtande över förslag till margarinaccis, vari kollegium ifrågasatt, att nämnda accis skulle helt eller delvis ersättas medelst tull på de vid margarintillverkningen använda, importerade fettämnen. Genom införande av en dylik tull skulle viss kompensation jämväl kunna beredas de ifrågavarande inhemska tillverkarna av kraftfoder (oljekakor).

Kollegium ville vidare framhålla, att till kollegium inkommit en skrivelse från Svenska oljeslageriaktiebolaget, som torde företråda fem samarbetande fabriker i landet (Linoljeslageriernas försäljningsaktiebolag) för framställning av linfrökakor och mjöl därav, i vilken skrivelse framhölles, att nämnda produkter ej närmast användes såsom mjölkbefrämjande fodermedel samt att det därför framstode såsom oegentligt, att fodermedlen i fråga beskattades för att stödja mjölkregleringen. För kollegium hade uppgivits, att någon större svårighet ej skulle föreligga att, bland annat genom deras lukt och utseende, skilja nämnda produkter från övriga till beskattning föreslagna kraftfodermedel.

I vad mån den föreslagna beskattningen kunde komma att öka importen av andra fodermedel, exempelvis kli, syntes ej kunna på förhand och utan utredning avgöras.

I fråga om användningen av de medel, som beräknades inflyta genom den föreslagna skatten, hade icke gjorts något uttalande i det remitterade förslaget. Kollegium ansåge sig emellertid icke böra underlåta att rikta en gensaga mot deras användning direkt till mjölkproduktionens stödjande i enlighet med de motionsvis framförda förslagen i denna del.

Slutligen erinrades, att nu gällande handelstraktater icke lade hinder i vägen för förslagens genomförande.

Vid promemorian fanns fogat ett *utkast till förordning om skatt å oljekakor m. m.*, vilket torde få fogas som *bilaga* till statsrådsprotokollet. I vad rör skatten å den inhemska tillverkningen innehåller utkastet huvudsakligen enahanda bestämmelser som det förut omnämnda utkastet till förordning om accis å margarin. Huvudstadgandet rörande skatt å importerad vara återfinnes i 3 § och överensstämmer med vad som stadgats i 2 § i gummiringsförordningen samt 2 § i bensinskatteförordningen, dock med en jämkning som betingas därav, att de här ifrågavarande varorna i motsats till gummiringar och bensin äro tullfria.

Beträffande stadgandet i 1 § med angivande av den vara, som skulle omfattas av skatten, anfördes i promemorian:

Avsikten vore, att skatten skulle avse alla slag av till riket införda eller här tillverkade oljekakor, ävensom det mjöl, som generellt benämndes »mjöl av oljekakor». Någon tvekan om vad som förstodes med oljekakor syntes knappast föreligga. Däremot vore förhållandet mera invecklat med det »mjöl», varom här vore fråga. Detta erhöles nämligen icke enbart genom krossning av de färdiga kakorna utan framställdes även såsom en direkt produkt vid extraktionen av de oljehaltiga råvaror (fröer, nötter, bönor), som eljest användes för tillverkning av oljekakor. Vid flertalet svenska oljekaksfabriker producerades endast linfrökakor och genom krossning av dessa erhölet mjöl. Men i ett par fall förekomme tillverkning även av andra slag av kakor samt av mjöl, framställt genom det nyssnämnda extraktionsförfarandet.

Paragrafen måste formuleras under hänsynstagande till nu anförda

förhållanden. Härvid hade förutsatts, att beteckningen »oljekakor» vore så klar och till sin omfattning oomtvistlig, att en uppräknings av olika slag av kakor icke erfordrades. En dylik uppräknings borde eljest omsluta samtliga slag av i Sverige saluförda oljekakor, nämligen bomullsfrökakor, kokoskakor, jordnötskakor, linfrökakor, palmkärnkakor, rapskakor, rovförkakor, sojabönkakor och solroskakor. Ett uppräknande innebure emellertid alltid den risken, att en vara, som ej funnes upptagen i förteckningen, kunde bli föremål för import eller tillverkning. Den föreslagna formuleringen syntes därför vara att föredraga.

Generaltullstyrelsen har rörande utkastets 1 § anfört:

Den i 1 § b) angivna varan benämndes i gällande statistiska varuförteckning, i vilken varan vore upptagen under nummer 369, »mjöl av oljekakor, även med inblandning av animaliska ämnen». Styrelsen ifrågasatte, huruvida icke varan borde i den föreslagna förordningen angivas på sistnämnda sätt eller möjligen såsom »mjöl av oljekakor, även med inblandning av andra ämnen».

Vissa av de produkter, som erhöles vid extraktion av olja ur frö, nötter eller bönor, vore av sådan grovlek att produktionen knappast kunde benämnas »mjöl». Den återstod, som erhöles vid utvinning av olja ur sojabönor, benämndes omväxlande sojamjöl och sojaskrå. Då emellertid missförstånd beträffande den vara, som här avsåges, knappast syntes behöva uppstå, ansåge styrelsen sig icke behöva föreslå, att varan beskrevs på ett mera utförligt sätt. Dock syntes även mjöl, i vilket inblandats andra ämnen, böra inbegripas.

Förslaget till förordning om accis å margarin innehåller i 4 § andra stycket, i anslutning till förordningen om accis å silke, en bestämmelse om rätt för tillverkare att i deklaration göra avdrag för till utlandet utfört margarin. Då skatten å oljekakor skulle avse även importerad vara, upptogs i förevarande utkast (11 §) i stället — i överensstämmelse med vad som stadgas i 9 § i förordningen om särskild skatt å automobilgummiringar — ett stadgande om rätt till restitution av skatt för exporterad vara. Härutinnan har generaltullstyrelsen anfört:

Av 11 § framginge ej huruvida restitution tänkts kunna ifrågakomma, därest varan icke utfördes i oförändrat skick utan, vad beträffade oljekakor, efter införseln krossats, och, vad beträffade mjöl som framstälts genom det ifrågavarande extraktionsförfarandet, tillsatts med andra ämnen, efter det skatten erlagts. För motsvarande fall hade beträffande sockerskatt funnits bestämmelser i den numera upphävida förordningen den 15 maj 1925 (nr 117) angående restitution av sockerskatt eller befrielse från sådan skatt för socker, som använts vid tillverkning av exportvaror. Därest restitution ansåges böra medgivas för vara av i 1 § angivet slag, som icke utfördes i oförändrat skick, syntes ganska invecklade bestämmelser för sådant fall bliva erforderliga. Under nu nämnd förutsättning ville styrelsen föreslå att, på motsvarande sätt som skett i 6 § av förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit, bestämmelse meddelades om att restitution, som här avsåges, finge åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor, som Konungen bestämde.

De straff- och processrättsliga bestämmelserna i utkastets 15 § angående den, som utan behörig tullangivning till riket inför eller söker införa

skattepliktig vara, betingas därav, att lagen om straff för olovlig varuinförsel endast avser tullpliktig vara. Generaltullstyrelsen har härvidlag erinrat, att i paragrafen saknades hänvisning till det i 8 § i nämnda lag förekommande stadgandet beträffande skyldighet att gälda värdet av vara, som skolat dömas förbruten men förskingrats. Därest dylik ersättningsskyldighet ansåges böra stadgas, syntes också i utkastets 21 § böra intagas föreskrift om förfarandet med ersättningsbelopp, som utgäves i stället för förverkad vara.

Kontrollstyrelsen har beträffande de särskilda bestämmelserna i utkastet hänvisat till vad styrelsen anfört i sitt utlåtande över förslaget till förordning om accis å margarin.

Redan i mitt yttrande i frågan om accis å margarin har jag omnämnt, att jag hade för avsikt att förorda även införandet av en skatt å oljekakor och förevarande slag av fodermjöl. Mitt skäl för denna ståndpunkt är närmast, att jag finner det rimligt att den mjölkproduktion, som bygger på importerat kraftfoder eller på ett av utländsk råvara framställt kraftfoder, mera verksamt bidrager till mjölkregleringens genomförande än mjölkproduktionen i övrigt. Enligt min mening böra de inflytande medlen komma till användning för den del av mjölkregleringen, som äsyftar en prisutjämning mellan konsumtionsmjölken och produktmjölken. Beträffande dessa förhållanden får jag hänvisa till chefens för jordbruksdepartementet yttrande den 12 maj 1933 vid anmälan av förslaget till förordning angående mjölkavgift m. m. Till nu angivna skäl för beskattningen kommer, att i den mån skatten föranleder minskad användning av ifrågavarande fodermedel, ökad användning beredes för inhemskt foder.

Beträffande beskattningens närmare utformande kan jag i huvudsak ansluta mig till det förslag, varöver ämbetsverken avgivit utlåtanden. Med iakttagande av de erinringar, som av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen framstälts, har jag låtit inom departementet upprätta ett nytt förslag till förordning i ämnet, vilken jag anser lämpligen böra erhålla rubriken *förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl*.

Vad angår redovisningen å riksstaten av de inflytande skattemedlen tillåter jag mig hänvisa till vad jag härom anfört vid anmälan av förslaget om accis å margarin. Inkomsttiteln torde lämpligen för nästa budgetår böra upptagas å riksstaten med ett belopp av 3 miljoner kronor.

Föredraganden uppläser härefter förutnämnda förslag till förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl samt hemställer — under framhållande av att proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen lär kunna avlätas utan hinder av att den för propositioners avlåtande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

Kungl. Maj:ts proposition nr 265.

dels antaga nämnda förslag;

dels ock i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptaga en inkomsttitel med beteckning »skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, bevillning» å 3 miljoner kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.

Bilaga.

**Vid promemorian fogat utkast
till
förordning om skatt å oljekakor m. m.**

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För följande slag av kreatursfoder, som till riket införas eller som inom riket tillverkas för försäljning, nämligen a) oljekakor, b) mjöl, erhållet genom krossning av oljekakor, och c) mjöl, framställt vid extraktion av råvara, som kan användas för tillverkning av oljekakor, skall erläggas skatt efter vad nedan sägs.

2 §.

Skatten utgår med 2 öre för varje kilogram av varans nettovikt.

3 §.

Skatt för i 1 § angiven vara, som till riket införes, skall vid införseln erläggas till tullverket.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäller rörande i första stycket omförmäld skatt vad om tull finnes stadgat.

Föreligger sådant fall, att tullfrihet vid införseln skulle hava åtnjutits, även om varan enligt tulltaxan varit tullbelagd, skall skatt icke utgå. Skattskyldighet föreligger dock vid återinförsel av vara, för vilken vid utförseln erhållits restitution av i denna förordning avsedd skatt.

4 §.

Den, som inom riket tillverkar eller ämnar tillverka vara, som i 1 § sägs, skall därom göra skriftlig anmälan till kontrollstyrelsen. Anmälningskyldigheten skall, där tillverkning bedrivs vid tiden för denna förordnings ikraftträdande, fullgöras utan dröjsmål och i annat fall innan tillverkningen tager sin början.

5 §.

Det åligger tillverkare att, sedan anmälan blivit ingiven, inom en månad efter varje kalenderkvartals utgång till kontrollstyrelsen avlämna en på tro och heder avgiven deklARATION rörande de mängder av i 1 § angivna varuslag, som var för sig eller i av tillverkaren verkställd blandning under kalenderkvartalet av honom eller för hans räkning till köpare levererats.

I deklARATIONEN skola, särskilt för varje dag, angivas de sålunda levererade kvantiteterna.

6 §.

Tillverkares skyldighet att jämlikt 5 § avlämna deklARATION upphör, sedan skriftlig anmälan om rörelsens upphörande och dagen därför ingivits

till kontrollstyrelsen. Dock skall deklaration avlämnas för det kalenderkvartal, under vilket rörelsen upphört.

7 §.

Tillverkare skall samtidigt med avlämnandet av deklaration erlægga den skatt, som belöper å den i deklarationen upptagna varukvantiteten.

8 §.

Skatt, som avses i 7 §, skall inbetalas å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning. Vidimerad avskrift av kvitterat levereringsreversal skall av tillverkaren ofördröjligen insändas till kontrollstyrelsen.

Inbetalning må ock kunna fullgöras därmed, att tillverkaren på eget ansvar med posten insänder skattebeloppet i check eller postremissväxel, ställd till kontrollstyrelsen.

9 §.

Försummar någon att inbetala skatt, som det enligt denna förordning åligger honom att erlægga, må skatten utmätas med det belopp, vartill kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

10 §.

Visar skattskyldig, att i 1 § angiven vara, som till riket införts eller som upptagits i deklaration, försålts till ett pris, som blivit före denna förordnings utfärdande avtalat, och är den skattskyldige icke på grund av särskilt förbehåll eller eljest berättigad att hos köparen uttaga skatt, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att skatten skall erläggas av köpare, eller, där skäl därtill föreligger, medgiva befrielse från eller återbäring av skatten.

Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter denna förordnings ikraftträdande.

11 §.

Restitution av skatt, som avses i denna förordning, må efter ansökan åtnjutas för vara av i 1 § angivet slag, som utföres till utrikes ort eller svensk frihamn.

Ansökan om restitution skall ingivas till kontrollstyrelsen sist inom en månad efter det utförseln skett, och skall vid ansökan vara fogat bevis från vederbörande tullmyndighet, angivande den utförda varans vikt och dagen för utförseln samt att varan utförts under behörig tullkontroll.

12 §.

Överinseendet å kontrollen, att skatt av tillverkare enligt denna förordning behörigen utgöres, handhaves av kontrollstyrelsen. Den lokala kontrollen utövas av en såvitt möjligt inom den ort, där tillverkningen skall ske, bosatt kontrollant, som av kontrollstyrelsen utses, då anmälan enligt 4 § ingivits eller anledning därtill eljest föreligger. Det åligger sålunda utsedd kontrollant att under andra månaden efter varje kalenderkvartals utgång genom granskning av tillverkares bokföring eller annorledes kontrollera riktigheten av dennes under nästföregående månad avlämnade deklaration, och skall rapport över granskningen omedelbart tillställas kontrollstyrelsen. Tillverkares handelsböcker ävensom erforder-

liga upplysningar skola i och för granskningen tillhandahållas kontrollanten.

Kostnaden för kontrollens utövande bestrides av medel, som enligt denna förordning inflyta till statsverket.

13 §.

Granskning av deklARATIONER, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än kontrollstyrelsen eller jämlikt 12 § utsedd kontrollant. DeklARATIONERNA skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning böra därav erhålla del. I övrigt må deklARATIONEN icke vara för någon tillgänglig, utan att den, som avgivit deklARATIONEN, medgivit dess offentliggörande; dock må deklARATIONER, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

14 §.

Kontrollant, som i 12 § sägs, äger vid fullgörande av sitt uppdrag åtnjuta i förekommande fall resekostnads- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet samt särskilt arvode, som Kungl. Maj:t bestämmer.

15 §.

Den, som utan behörig tullangivning till riket inför eller söker införa vara, för vilken enligt 3 § skatt skall vid införseln erläggas, straffes med dagsböter, och skall varan jämte emballage och kärl, vari den förvaras, vara förverkad.

I fråga om åtal för förseelse, som avses i första stycket, och beslag av gods, som anses förbrutet, ävensom förfarandet med i beslag taget gods, skola de bestämmelser, som gälla rörande olovlig införsel av tullpliktig vara, äga motsvarande tillämpning.

16 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklARATION, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor, och må kontrollstyrelsen förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

17 §.

Har någon i deklARATION mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, så att han därigenom undgått att betala skatt eller fått erlägga för låg skatt, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, vare straffet böter, högst två gånger det belopp, som genom den oriktiga uppgiften undandragits.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktats utgiva den skatt, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

18 §.

Den, som utan att hava gjort sådan anmälan, varom i 4 § sägs, tillverkar i 1 § omförmäld vara, straffes med böter, ej under tio dagsböter, samt gälde skatt enligt den i 2 § angivna grund för den vara, som av honom tillverkats.

19 §.

1 mom. Tjänsteman, vilken på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklaration eller tillverkares bokföring, må ej i vidare mån än hans tjänsteutövning fordrar yppa vare sig innehållet i sådan deklaration eller tillverkares affärsförhållande, varom han därvid erhållit kännedom. Den häremot bryter vare underkastad ansvar såsom för tjänstefel. Gör annan än tjänsteman sig skyldig till förseelse som nu sagts, straffes med böter, ej under fem dagsböter.

2 mom. Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklarationer, som i 13 § sägs, erhållit del av deklaration, må ej utom tjänsten yppa något av deklarationens innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige förfallen till ansvar, som i 1 mom. stadgas.

20 §.

Förseelse, som i 16, 17 eller 18 § omförmäles, åtalas av allmän åklagare vid allmän domstol.

Förseelse, varom i 19 § sägs, är icke föremål för allmänt åtal, där densamma ej av målsägande till sådant åtal angives.

21 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, ävensom försäljningssumman för förverkat gods tillfalla kronan. Saknas tillgång till gäldandet av böter eller viten, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämes.
